ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭାରେ
୧୯୮୫-୮୬ ମସିହାର ବଜେଟ୍
ଉପସ୍ଥାପନ କରି
ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗାଧର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ
ଅଭିଭାଷଣ

ଜୁଲାଇ ୩, ୧୯୮୫

ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭାରେ
୧୯୮୫-୮୬ ମସିହାର ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରି

ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗାଧର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଅଭିଭାଷଣ

ମହାଶୟ,

୧୯୮୫-୮୬ର ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ ସହିତ ୧୯୮୪-୮୫ ମସିହାର ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ମୁଁ ଗୌରବ ଅନୁଭବ କରୁଛି । ଯୋଜନା କମିଶନ ରାଜ୍ୟର ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ବରାଦ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କରି ନ ଥିବା ହେତୁ ତଥା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକସ, କେନ୍ଦ୍ର ଯୋଜନା ସାହାଯ୍ୟ ଏବଂ ଖୋଲା ବଜାରରୁ ଋଣ ଉଠାଣର ସ୍ତର ସଂପର୍କରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ରୂପରେଖ ମିଳି ନ ଥିବା ଯୋଗୁ ଏହି ମହନୀୟ ଗୃହ ୧୯୮୫ ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସରେ ଭୋଟ୍-ଅନ୍-ଆକାଉଣ୍ଟ (କାମଚଳା) ବଜେଟ୍ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲେ । ମାନ୍ୟବର ସଦସ୍ୟମାନେ ଜାଣି ଖୁସି ହେବେ ଯେ ଆମ ରାଜ୍ୟର ସପ୍ତମ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାର ବ୍ୟୟବରାଦ ବିଶେଷ ଉତ୍ସାହପ୍ରଦ । ଏଥି ପାଇଁ ୨,୭୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଏହା ମୂଳ ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନାର ୧,୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ ଠାରୁ ଶତକଡ଼ା ୮୦ ଭାଗ ଅଧିକ । ୧୯୮୪-୮୫ରେ ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ପାଇଁ ୪୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ ରଖା ଯାଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ୧୯୮୫-୮୬ ସକାଶେ ଏହାର ପରିମାଣ ଯୋଜନା କମିଶନ ୪୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ କରିଛନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରର ଜରୁରୀ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଆମେ ଆମର ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ପରିମାଣକୁ ୪୮୬.୨୩ କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛୁ । ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କଲାବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିଅଣ୍ଟ ଅର୍ଥ ପରିମାଣ ଯୋଜନା କମିଶନ ଓ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ରଖାଯିବ ।

୨ । ଆମେ ସମସ୍ତେ ଅବଗତ ଯେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାକୃତିକ ସଂପଦରେ ସମୃଦ୍ଧ ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଅନେକ ଐତିହାସିକ କାରଣରୁ ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନଗ୍ରସର ରହିଛି । ଅଷ୍ଟମ ଅର୍ଥ କମିଶନ ସମେତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅର୍ଥ କମିଶନ, ଓଡ଼ିଶାକୁ ଏକ ରାଜସ୍ୱ ନିଅଣ୍ଟିଆ ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏଥି ସକାଶେ ରାଜସ୍ୱ ବାବଦ ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟରେ ତାରତମ୍ୟ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ଅନୁଦାନ ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୋଇଛି । ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହି ଯେ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ସୁପାରିଶ ସତ୍ତ୍ୱେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ସକାଶେ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା

ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ବଳ ମିଳିପାରୁ ନାହିଁ । ଏଥି ସକାଶେ ଯୋଜନାକୁ ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପରେଖ ଦେବା ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ମାନ୍ୟବର ସଦସ୍ୟମାନେ ଜାଣି ଖୁସି ହେବେ ଯେ ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶା ପଛରେ ପଡ଼ିନାହିଁ । ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଆମର ଉଦ୍ୟମ ଏବଂ ଆମର ବିଶେଷ ସମସ୍ୟାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଯୋଜନା କମିଶନ୍ ଆମକୁ ଅନୁରୂପ ପରିମାଣର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା ସାହାଯ୍ୟ ମଞ୍ଜୁର କରିଛନ୍ତି । ଆମେ ବାହ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟପ୍ରାପ୍ତ ପରିଯୋଜନା ଆକାରରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଉତ୍ସାହପ୍ରଦ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ହାତକୁ ନେଇଛୁ, ଯାହା ଫଳରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା ସାହାଯ୍ୟ ଆକାରରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ବଳ ପାଇପାରିବେ ।

୩ । ରାଜ୍ୟର ସ୍ୱଳ୍ପ ସମ୍ବଳ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟରେ ବିପନ୍ନ ହେଉଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଆମେ ଅତୀତରେ ଯେଉଁ ଉତ୍ସାହପ୍ରଦ ସଫଳତା ଲାଭ କରିଛୁ, ତାହା ମୋ ଅଭିଭାଷଣ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରକାଶ କରିବି । ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳରେ ଆମର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ସର୍ବଭାରତୀୟ ହାର ତୁଳନାରେ ଅଧିକ । ଜାତୀୟ ମୁଣ୍ଡ ପିଛା ଆୟ ଓ ରାଜ୍ୟର ମୁଣ୍ଡପିଛା ଆୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ତାରତମ୍ୟ କ୍ରମଶଃ ହ୍ରାସ ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଏକ ଧାନ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ରାଜ୍ୟ ହିସାବରେ ଆମର କାର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତୋଷଜନକ । ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଓ ତେଲବୀଜ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଥାଯଥ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇ ଆମେ ଆମର ଫସଲ ଉତ୍ପାଦନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଛୁ । ରାଜ୍ୟରେ ଜଳସେଚନ ସମ୍ଭାବନାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳରେ ଏକ ସୁଦୂର ପ୍ରସାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟରେ ଜଳସେଚନ ପରିଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୂପ ଗୁରୁତ୍ୱ ଅବ୍ୟାହତ ରଖାଯିବ । ଗତ ୫ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିଳ୍ପ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଏବଂ ଶିଳ୍ପାୟନ ତଥା ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଏକ ନୂତନ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇ ପାରିଛି ଏବଂ ଆଗାମୀ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ପାଇଁ ଆମର ଅଭିପ୍ରାୟ ରହିଛି । ବ୍ୟାପକ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ବିମୋଚନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜରିଆରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ବିମୋଚନ ପାଇଁ ଦୃଢ଼ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ବିଭିନ୍ନ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ବିମୋଚନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜରିଆରେ ୧୪.୩୦ ଲକ୍ଷ ପରିବାରକୁ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୩.୬୬ ଲକ୍ଷ ତଫସିଲଭୁକ୍ତ ଜାତି ଓ ୪.୨୭ ଲକ୍ଷ ତଫସିଲଭୁକ୍ତ ଉପଜାତି ପରିବାର ଅଛନ୍ତି । ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳରେ ୬,୫୩୧ଟି ଗ୍ରାମକୁ ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟର ସମୁଦାୟ ଗ୍ରାମର ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ ଗ୍ରାମକୁ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ପଞ୍ଚମ ଯୋଜନା କାଳ ଶେଷ

ସୁଦ୍ଧା ୧୩ ହଜାରରୁ କମ୍ ପମ୍ପ ସେଟ୍‌କୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂଯୋଗ କରାଯାଇ ଥିବା ସ୍ଥଳେ କେବଳ ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳରେ ୧୭ ହଜାରରୁ ଅଧିକ ପମ୍ପ ସେଟ୍‌କୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ପାନୀୟ ଜଳଜନିତ ଉତ୍କଟ ସମସ୍ୟା ରହିଥିବା ୨୭,୦୭୭ଟି ଚିହ୍ନଟ ଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରୁ ୨୨,୩୫୭ ଗ୍ରାମକୁ ନଳକୂପ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଉପରୋକ୍ତ ସଫଳତାର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଆମେ ସପ୍ତମ ଯୋଜନା କାଳରେ ବିକାଶର ବେଗକୁ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିପାରିବୁ ବୋଲି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଶାବାନ୍ ।

୪ । ସପ୍ତମ ଯୋଜନାର ପ୍ରଧାନ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ହେଲା ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଫଳ ବିନିଯୋଗ; ବିଶେଷକରି ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ ନିମନ୍ତେ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ଓ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତିର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି । ଖାଦ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଜଳସେଚନର ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଶିଳ୍ପଭିତ୍ତିର ସଂପ୍ରସାରଣ ଓ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ହାର ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଭିତ୍ତିଭୂମିକ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

୫ । ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ସାମଗ୍ରିକ ହାର ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ଆମକୁ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେଥିନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ବିମୋଚନ ତଥା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଉପଜାତି ଏବଂ ସମାଜର ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ବିଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକୁ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ନିଯୁକ୍ତି ଖୋଜୁଥିବା ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକଙ୍କୁ ଉପାର୍ଜନକ୍ଷମ କାମଧନ୍ଦା ଯୋଗାଇ ଦେବା ଆମର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଆମର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବାର ମାନକୁ ମଧ୍ୟ ଉନ୍ନତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଶିକ୍ଷାଗତ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ବହୁମୁଖୀ କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ଶିକ୍ଷାକୁ ସମୟ ଉପଯୋଗୀ କରାଯିବ । ଆମର ପ୍ରିୟ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତିରେ ସୁଦୂରପ୍ରସାରୀ ଗୁଣାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ବଜେଟ୍‌ରେ ସେ ଦିଗରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖାଯାଇଛି ।

୬ । ମୁଁ ସଂପ୍ରତି ମାନ୍ୟବର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଆମର କେତେଗୋଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଛି । ରାଜ୍ୟବାସୀଙ୍କର କୃଷି ମୁଖ୍ୟ ଜୀବିକା ହୋଇଥିବାରୁ ଆମ ସରକାର ଅଧିକ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଭିମୁଖ୍ୟର ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଛନ୍ତି । ୧୯୮୫-୮୬ରେ ୭୨,୭୩,୦୦୦ ଟନ୍ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ୭୧,୭୧,୦୦୦

ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା ୧,୫୩,୦୦୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଝୋଟ ଓ ଆଖୁ ଭଳି ଅର୍ଥକରୀ ଫସଲ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରଖାଯାଇଛି । କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଓ ଅର୍ଥକରୀ ଫସଲର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ଉନ୍ନତ କୃଷି ପ୍ରଣାଳୀ ଜରିଆରେ ଉଭୟ ଜଳସେଚିତ ଓ ବର୍ଷାଜଳ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଜମିରେ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଏକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଛୁ । ଆମ ରାଜ୍ୟର ବ୍ୟାପକ ଚାଷଜମି ଶୁଷ୍କାଞ୍ଚଳ ଚାଷ ପରିସରଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ ସେସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉନ୍ନତ ଶୁଷ୍କାଞ୍ଚଳ କୃଷି ପଦ୍ଧତି ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଓ ନିକୃଷ୍ଟ କିସମ ଧାନ ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ମକା ଚାଷ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରଖାଯାଇଛି । ନିକୃଷ୍ଟ ଚାଷ ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ବାଜରା ଜାତୀୟ ଫସଲ ତଥା ଅନ୍ୟ ଫସଲ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଉଥିବା ବେଳେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ କିସମର ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ର ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟରେ ସର୍ବାଧିକ ଧାନ ଉତ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ୧୯୮୪-୮୫ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତାରେ ୭ଗୋଟି ବ୍ଲକ୍‌ରେ ଏକ ବିଶେଷ ଧାନ ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ଜାତୀୟ ଧାନ ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯଥାର୍ଥ ଭୂମିକା ନେବା ପାଇଁ ଉପରୋକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପରିସର ୧୯୮୫-୮୬ରେ ଅଧିକ ୫୬ ଗୋଟି ବ୍ଲକ୍‌କୁ ସଂପ୍ରସାରିତ କରାଯିବ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ରିହାତି ହାରରେ ଛୋଟ ବିହନ ଥଳି, ରାସାୟନିକ ସାର, କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ଓ ଉନ୍ନତ କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଯୋଗାଇ ଦେବା ସକାଶେ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖାଯାଇଛି । ଚାଷୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରାସାୟନିକ ସାରର ମୁଣ୍ଡପିଛା ବ୍ୟବହାର ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଚଳିତ ବର୍ଷ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ୧.୬୦ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍ ସାର ଯୋଗାଇ ଦେବା ଲାଗି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି । ୧୯୮୪-୮୫ ବର୍ଷରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ୧.୧୪ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ସାର ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ମୁଣ୍ଡପିଛା ରାସାୟନିକ ସାର ବ୍ୟବହାରର ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ୧.୬୦ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ସାର ବଣ୍ଟନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି । ଆଶା କରାଯାଏ ଯେ କାଳକ୍ରମେ ରାସାୟନିକ ସାର ବ୍ୟବହାରର କ୍ରମଶଃ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହେବ ।

୭ । ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗବେଷଣାରେ ନିୟୋଜିତ ରହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବୈଷୟିକ ସ୍ନାତକମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଗତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ ଅଛନ୍ତି । ଏହି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ତରଫରୁ ଉଭୟ କୃଷକ ଓ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ ଦେବା ସକାଶେ ବିଭିନ୍ନ ସଂପ୍ରସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ପ୍ରଦର୍ଶନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ କରାଯିବ ।

ଷୁରି

୮ । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ୧୯୮୧ ଖରିଫ ଋତୁ ଠାରୁ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ୧୫ଗୋଟି ବ୍ଲକରେ ଫସଲ (ଋଣ) ବୀମା ପରିକଳ୍ପନା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରିକଳ୍ପନାରେ କେବଳ ଧାନକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ପରିକଳ୍ପନାଟି ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଥିଲା । କ୍ରମଶଃ ଏହା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ଲକକୁ ସଂପ୍ରସାରିତ କରାଗଲା ଏବଂ ୧୯୮୪-୮୫ରେ ୧୬୦ଗୋଟି ବ୍ଲକ ଏହି ପରିକଳ୍ପନା ପରିସରଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

୯ । ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ୧୯୮୫ ଖରିଫ୍ ଋତୁ ଠାରୁ ଏହି ପରିକଳ୍ପନାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନିଆଯାଇଥିଲା । "ବ୍ୟାପକ ଫସଲ (ଋଣ) ବୀମା ପରିକଳ୍ପନା" ଶୀର୍ଷକ ଏକ ନୂତନ ପରିକଳ୍ପନା ଭାରତ ସରକାର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଅଛନ୍ତି । ଏହି ନୂତନ ପରିକଳ୍ପନା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ, କାରଣ ଯେଉଁମାନେ ସମବାୟ ସମିତି, ବ୍ୟବସାୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏବଂ ଆଞ୍ଚଳିକ ଗ୍ରାମ୍ୟବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଫସଲ ପାଇଁ ଋଣ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ସେମାନେ ସ୍ୱତଃ ଏହି ପରିକଳ୍ପନା ପରିସରଭୁକ୍ତ ହେବେ । ଏହି ନୂତନ ପରିକଳ୍ପନାରେ ୫ଟି ଫସଲ ଯଥା:—ଧାନ, ଗହମ, ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତୀୟ ଫସଲ, ତୈଳବୀଜ ଓ ଡ଼ାଲିଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବ । ଏହା ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ।

୧୦ । ଚଳିତ ଖରିଫ ଋତୁରେ କେବଳ ଧାନ ଫସଲ ପାଇଁ ୩୧୪ ଗୋଟି ବ୍ଲକରେ ଏହି ପରିକଳ୍ପନା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିବା ବିଷୟ ସଂପ୍ରତି ସରକାରଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ବିଗ୍ରଚାଧୀନ ଅଛି । ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ଭିତ୍ତିକରି ଗହମ, ବାଜରାଜାତୀୟ ଫସଲ, ଡାଲି-ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଓ ତୈଳବୀଜ ଭଳି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଫସଲଗୁଡିକ ପ୍ରତି ଯୋଜନାଟି କ୍ରମଶଃ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରାଯିବ ।

୧୧ । ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନାକାଳରେ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଜଳମଣ୍ଡ (Water harvesting structure) ଓ ଘଳିଆ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ (Gully Control) ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତି ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରାଯାଇଛି । ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହ ୮,୪୧୧ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ୧୬୮.୮୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା ୩ଗୋଟି ନୂତନ ନଦୀ ଉପତ୍ୟକା ପରିଯୋଜନା ଯଥା:— (୧) ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା ନଦୀ ବନ୍ୟା ପ୍ରବଣ ଜଳଗ୍ରହରେ ସମନ୍ୱିତ ଅବବାହିକା ବ୍ୟବସ୍ଥା (Integrated Watershed Management in the Catchment), (୨) ଉପର କୋଲାବରେ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଓ (୩) ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ ଜଳଗ୍ରହରେ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ତଥା ଶୁଷ୍କାଞ୍ଚଳ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଏକ ଆଗୁଆ ପରିଯୋଜନା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ହାତକୁ ନେବା

ସକାଶେ ୧୨୩.୯୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ବିଂଶସୂତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ୱରୂପ ୩୯,୮୩,୦୦୦ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରାଯିବ ଏବଂ ୨୦୦ଟି କ୍ଷୁଦ୍ର ଅବବାହିକାର ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ହାତକୁ ନିଆଯିବ ।

୧୨ । ମତ୍ସ୍ୟଚାଷ, ପଶୁପାଳନ ଓ ଦୁଗ୍ଧ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ । ଗତବର୍ଷ ମତ୍ସ୍ୟଚାଷ ନିମନ୍ତେ ୨.୪୫ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ୧୯୮୫-୮୬ ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ଅଟକଳରେ ୨.୯୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ରହିଛି । ମତ୍ସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଉନ୍ନତ ଧରଣର ଜାଆଁଳ ଯୋଗାଣ ଏହି ବିଭାଗର ଏକ ପ୍ରଧାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ୧୯୮୪-୮୫ରେ ୭.୫ କୋଟି ମାଛ ଜାଆଁଳ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଘରୋଇ ମତ୍ସ୍ୟଚାଷୀ ଓ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ପଞ୍ଚାୟତ ପୋଖରୀଗୁଡ଼ିକୁ ମାଛ ଜାଆଁଳ ଯୋଗାଇ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ୧୯୮୫-୮୬ରେ ମାଛ ଜାଆଁଳ ଉତ୍ପାଦନ ପରିମାଣ ୧୨.୫୦ କୋଟିକୁ ବଢ଼ାଇବା ଲାଗି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି । ୮.୧୦ କୋଟି ମାଛ ଜାଆଁଳ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ଲାଗି ବିଶ୍ୱବ୍ୟାଙ୍କ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ମତ୍ସ୍ୟଚାଷ ପରିକଳ୍ପନା ଜରିଆରେ ୭୭ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଆଧୁନିକ ମାଛ ଜାଆଁଳ ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଉଛି । ବିଶ୍ୱବ୍ୟାଙ୍କ ସହାୟତାରେ ପୁଷ୍କରିଣୀଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତି ବିଧାନ ଓ ଘରୋଇ ମତ୍ସ୍ୟଚାଷୀଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ୧୧ଗୋଟି ମତ୍ସ୍ୟଚାଷୀ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି । ୧୯୮୫-୮୬ରେ ୨,୭୦୦ ହେକ୍ଟର ଜଳାଶୟର ବିକାଶ ସାଧନ କରିବା ଏବଂ ପ୍ରାୟ ୩,୦୦୦ ମତ୍ସ୍ୟଚାଷୀଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ୫୫ ଗୋଟି ଜଳ ଭଣ୍ଡାରରେ "ଜଳ ଭଣ୍ଡାର ମତ୍ସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ"ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ବଜେଟରେ ରହିଛି । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଖାରି ପାଣିରେ ମତ୍ସ୍ୟଚାଷର ବିକାଶ ସାଧନ ଲାଗି ୪ ଗୋଟି ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଜିଲ୍ଲାକୁ ନେଇ ୨ ଗୋଟି ଖାରି ପାଣି ମତ୍ସ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ବ୍ୟାପକ ସର୍ଭେ କରାଯିବା ପରେ ଖାରି ପାଣିରେ ମତ୍ସ୍ୟଚାଷ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାୟ ୧୪,୯୦୦ ହେକ୍ଟର ଜମି ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଅଦ୍ୟାବଧି ରାଜ୍ୟର ୩୦୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଖାରି ପାଣିରେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଚାଷ କରାଯାଉଛି । ଚଳିତବର୍ଷ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଆହୁରି ବଢ଼ାଇବା ଲାଗି ଆମେ ପଦକ୍ଷେପ ନେବୁ । ସାମୁଦ୍ରିକ ମତ୍ସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନର ବିକାଶ ସାଧନ ନିମନ୍ତେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସାମୁଦ୍ରିକ ମତ୍ସ୍ୟଜୀବୀ ସମବାୟ ସମିତି ସଙ୍ଗଠିତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସପ୍ତମ ଯୋଜନା କାଳରେ ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳରେ କେତେଗୋଟି ଛୋଟ ଧରଣର ମାଛ ଜେଟି ନିର୍ମାଣ କରିବା ଲାଗି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି । ଗତବର୍ଷ ୧,୧୨,୦୦୦ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍

ମତ୍ସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇଥିବାସ୍ଥଳେ ୧୯୮୫-୮୬ରେ ଏହାର ପରିମାଣ ୧,୨୦,୦୦୦ ମେଟ୍ରିକ ଟନକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାଲଗି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ପଶୁ-ପାଳନ ଓ ଦୁଗ୍ଧ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ଉନ୍ନତ ଧରଣ ଗୋ-ମହିଷାଦି ପଶୁ ଯୋଗାଇବା ତଥା ଉନ୍ନତ ପଶୁଖାଦ୍ୟ ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ପଶୁ ଚିକିତ୍ସାର ପ୍ରସାର କରାଇବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଛି । ଘନିଭୂତ ଶୁକ୍ର ବୈଷୟିକ କୌଶଳ ଅନୁଯାୟୀ କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଭବାନୀପାଟଣା, ବଲାଙ୍ଗୀର, କୋରାପୁଟ ଓ ଫୁଲବାଣୀଠାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବାର ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଉଛି । ଏସବୁ ସ୍ଥାନରେ ଘନିଭୂତ ଶୁକ୍ର ଭଣ୍ଡାରମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଦିଗରେ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଉଅଛି । ଦୁଗ୍ଧ-ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳତା ବିଶେଷଭାବେ ଗୋ-ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବାରୁ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଜମିରେ ଗୋ-ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ଲାଗି ଉତ୍ସାହିତ କରାଯାଉଛି ଓ ସେଥିନିମନ୍ତେ ସେମାନଙ୍କୁ ବିହନ ଘାସଗଛ ଇତ୍ୟାଦି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ଚଳିତ ବର୍ଷ ବ୍ୟାପକଭାବେ ବାଡ଼ି ବଗିଚାରେ ଗୋ-ଖାଦ୍ୟ ଜନିତ ଚାଷ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖାଯାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା ୬୨୫ ହେକ୍ଟର ସରକାରୀ ଜମିରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାଲାଗି ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ।

୧୩ । ଯଦିଓ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଆୟତନ ସମୁଦାୟ ଦେଶର ଭୌଗୋଳିକ ଆୟତନର ଶତକଡ଼ା ୫ ଭାଗ, ଏହାର ଜଙ୍ଗଲ ଆୟତନ ଦେଶର ଜଙ୍ଗଲ ଆୟତନର ଶତକଡ଼ା ୮ ଭାଗ । ରାଜ୍ୟର ମୋଟ୍ ଆୟତନ ମଧ୍ୟରୁ ଶତକଡ଼ା ୧୬ ଭାଗ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳ ସୁରକ୍ଷିତ ଓ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ନଥିବା ଜଙ୍ଗଲ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଅନୁସୃତ ନୀତି ଅବଲମ୍ବନ କରି ମୂଲ୍ୟବାନ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦର ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ମେଣ୍ଟାଇବା ଲାଗି ଜଙ୍ଗଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଉପଯୋଗ ସମେତ କିପରି ଅଧିକ ରାଜସ୍ୱ ମିଳିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅବ୍ୟାହତ ରହିବ, ସେ ଦିଗରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳରେ ଜଙ୍ଗଲର କ୍ଷୟ ନ ଘଟାଇ ବିକାଶ ସାଧନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା, କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳରେ ବ୍ୟାପକ ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା; ଯାହା ଫଳରେ ୨,୨୧,୦୭୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଏହି ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସଫଳ କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୮୫-୮୬ରେ ଯଥାକ୍ରମେ ୪୫,୮୬୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଓ ୪୫,୯୬୨ ହେକ୍ଟର କ୍ଷୟପ୍ରାପ୍ତ ଜଙ୍ଗଲର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ ଓ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା-ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିକଟରେ "ଓଡ଼ିଶା ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ" ଗଠନ କରିଛନ୍ତି । ସୁଇଡିସ୍ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥାର ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ ସାମାଜିକ ଜଙ୍ଗଲ ପ୍ରକଳ୍ପ ୧୯୮୪-୮୫ରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଚଳିତ ବର୍ଷରେ ୧୦,୧୫୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ ଓ କ୍ଷୟପ୍ରାପ୍ତ ଜଙ୍ଗଲରେ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ । ଏଥି ନିମନ୍ତେ ୪.୭୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳରେ ୭୫ ଲକ୍ଷ ଚାରା ଗଛ ମାଗଣାରେ ବଣ୍ଟନ କରାଯିବ । ଏହା ଜନ-ସାଧାରଣଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ ଏବଂ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଧିକ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତିର ସୁବିଧା ମିଳିବ । ଏହି ଯୋଜନାଟି ସମାଜର ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥସହିତ ବିଶେଷଭାବେ ଜଡ଼ିତ । ବେଆଇନଭାବେ ଗଛ କାଟିବା ଏବଂ ଚୋରା କାଠ କାରବାରକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାନିମନ୍ତେ ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଗର ସୁରକ୍ଷା ସଂସ୍ଥାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି । ସଙ୍ଗଠିତଭାବେ ଚୋରାକାଠ କାରବାରକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବାନିମନ୍ତେ ଉପଦ୍ରୁତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୫ ୟୁନିଟ ସଶସ୍ତ୍ର ପୁଲିସ ଫୌଜ ମୁତୟନ କରାଯିବ । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ କେନ୍ଦୁପତ୍ର ଏକ ପ୍ରଧାନ ଜଙ୍ଗଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ । କେନ୍ଦୁପତ୍ର ସଂଗ୍ରହ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏକ ଶ୍ରମଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ଏହା ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଉପଜାତି ଲୋକଙ୍କୁ ଫଳପ୍ରଦ ନିଯୁକ୍ତି ଯୋଗାଇଥାଏ । କେନ୍ଦୁପତ୍ର ବ୍ୟବସାୟକୁ ଜାତୀୟକରଣ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ କେନ୍ଦୁପତ୍ର ଉତ୍ପାଦନ କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଜ୍ୟ ରାଜକୋଷକୁ ଅଧିକ ରାଜସ୍ୱ ମିଳିପାରିଛି । ଏହାଛଡ଼ା କେନ୍ଦୁପତ୍ର ତୋଳାଳି ଏବଂ କେନ୍ଦୁପତ୍ର ଶ୍ରମଣକାରୀଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟୋଚିତ ମଜୁରୀ ମଧ୍ୟ ମିଳି ପାରୁଛି ।

୧୪ । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ମାତ୍ର ଶତକଡ଼ା ୨୬ ଭାଗ କୃଷି ଜମିକୁ ଜଳସେଚିତ କରା-ଯାଇଛି । ଏଣୁ ଅଧିକ ଚାଷଜମିକୁ ଯେପରି ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ, ତାହା ହେଉଛି, ଆମ ବିକାଶମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଭିମୁଖ୍ୟ । ଚଳିତବର୍ଷ ନିମନ୍ତେ ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ଧରଣର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ଅଟକଳରେ ୯୦.୭୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ରଖାଯାଇଛି ଓ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ କରାଯିବାଫଳରେ ଯେପରି ଖରିଫ୍ ଋତୁରେ ଅଧିକ ୮,୧୪୦ ହେକ୍ଟର ଚାଷଜମି ଓ ରବି ଋତୁରେ ୭,୯୬୦ ହେକ୍ଟର ଚାଷଜମିକୁ ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ, ସେଥିନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟୋଗରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଉଥିବା ପୋଟେରୁ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଜରିଆରେ ଖରିଫ୍ ଋତୁରେ ଅଧିକ ୧୩,୦୦୦ ହେକ୍ଟର ଚାଷଜମି ଓ ରବି ଋତୁରେ ୩,୦୦୦

ହେକ୍ଟର ଶୁଷ୍କ ଜମି ନିମନ୍ତେ ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଲାଗି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ୧୯୮୫-୮୬ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଆଦିବାସୀ ଉପ-ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ରାଜ୍ୟ ତଥା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ୪୬.୬୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଫଳରେ ଖରିଫ୍ ଋତୁରେ ଅଧିକ ୧୫,୨୪୦ ହେକ୍ଟର ଶୁଷ୍କ ଜମି ନିମନ୍ତେ ଅତିରିକ୍ତ ଜଳସେଚନ ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇ ପାରିବ । ୧୯୮୫-୮୬ ମସିହା ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଉପଯୋଜନା ଅଞ୍ଚଳରେ ଖରିଫ୍ ଋତୁରେ ୭୯,୬୮୦ ହେକ୍ଟର ଶୁଷ୍କ ଜମି ଓ ରବି ଋତୁରେ ୩୧,୬୯୦ ହେକ୍ଟର ଶୁଷ୍କ ଜମି ନିମନ୍ତେ ଜଳସେଚନର ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇ ପାରିବା ଦିଗରେ କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ସଫଳତା ଆଶା କରାଯାଉଛି । ଏହା ଫଳରେ ଆଦିବାସୀ କୃଷକମାନେ ବିଶେଷଭାବେ ଉପକୃତ ହୋଇପାରିବେ ।

୧୫ । ଉଠା ଜଳସେଚନ ନିଗମ, ୧୯୮୫-୮୬ ଖରିଫ୍ ଓ ରବି ଋତୁରେ ଯେପରି ୨୪,୦୦୦ ହେକ୍ଟର ଶୁଷ୍କ ଜମି ନିମନ୍ତେ ଅତିରିକ୍ତ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରି ପାରିବ ସେଥି ନିମନ୍ତେ ୫୦୦ ଉଠାଜଳସେଚନ ପଏଣ୍ଟ ବସାଇବାଲାଗି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ଲାଗି ୧୨ କୋଟି ଟଙ୍କା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲେ ୪,୦୦୦ ହେକ୍ଟର ଶୁଷ୍କ ଜମି ନିମନ୍ତେ ଅତିରିକ୍ତ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପାରିବ ।

୧୬ । ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତି ବିକଳ୍ପ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ବନ୍ୟାର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ଦେଖା ଦେଉଥିବାରୁ ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଦିଗରେ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବାଲଗି ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି । ଏଥି ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ବନ୍ଧଗୁଡ଼ିକର ସୁଦୃଢ଼ୀକରଣ ଲାଗି ୩.୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟର ବିକାଶ କଳ୍ପେ ଯେପରି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପନ୍ନ କରାଯାଇ ପାରିବ, ସେଥିନିମନ୍ତେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରାଯାଇଛି । ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ରେଙ୍ଗାଲି, ଅପରକୋଲାବ୍ ଓ ହୀରାକୁଦ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିକଳ୍ପନାର ସପ୍ତମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପ୍ରଭୃତି ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଳ-ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିକଳ୍ପନାଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାଲାଗି ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ପରିକଳ୍ପନାଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲେ ୩୭୭.୫ ମେଗାୱାଟ୍ ଅଧିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇପାରିବ । ୧୯୮୫ ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସରେ ରେଙ୍ଗାଲି ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିକଳ୍ପନାର ପ୍ରଥମ ୟୁନିଟ୍, ୧୯୮୫ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ଏହାର ୨ୟ ୟୁନିଟ୍, ୧୯୮୬ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ଉପରକୋଲାବର ପ୍ରଥମ ୟୁନିଟ୍ ଓ ୧୯୮୭ ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସରେ ହୀରାକୁଦ ଜଳବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିକଳ୍ପନାର

ସପ୍ତମ ୟୁନିଟ୍‌କୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି । ସପ୍ତମ ଯୋଜନା ଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଉପର ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିକଳ୍ପନାର ପ୍ରଥମ ୟୁନିଟ୍‌କୁ ଯେପରି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇପାରିବ, ସେଥିନିମନ୍ତେ ଆମର ଉଦ୍ୟମ ଲାଗି ରହିବ । ଓଡ଼ିଶାର ପଶ୍ଚିମାଞ୍ଚଳ ଅନ୍ତର୍ଗତ କୋଇଲା ରହିଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ତାପଜ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିକଳ୍ପନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଲାଗି ଏକ ନୂତନ ନିଗମ ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ପରିକଳ୍ପନାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଦିଗରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ପ୍ରଗତି ହାସଲ ହୋଇପାରିଛି ଓ ଏଥିନିମନ୍ତେ ଯୋଜନା କମିଶନଙ୍କ ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ ସକାଶେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଛି ।

୧୭ । ଗାଁଗହଳରେ ଉତ୍ପାଦନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଲାଗି ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନାର ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ମୋଟ ୪୬,୯୯୨ ଜନବସତି ଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରୁ ୨୩,୭୬୨ ଗ୍ରାମକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ କରାଯାଇଛି । ଏହାର ଶତକଡ଼ା ହାର ୫୦ ଭାଗରୁ ସାମାନ୍ୟ ଅଧିକ ଅଟେ । ସପ୍ତମ ଯୋଜନାର ଶେଷ ବେଳକୁ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟୂନ ଦୁଇ-ତୃତୀୟାଂଶ ଗ୍ରାମ ଯେପରି ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ ହୋଇପାରିବ, ସେଥିପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରଖାଯାଇଛି ।

୧୮ । ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳରେ ପମ୍ପସେଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂଯୋଗ କରିବା ଦିଗରେ ଯେପରି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ତାହା ଅବ୍ୟାହତ ରହିବ ।

୧୯ । ବିଗତ ୫ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରଗତିର ଏକ ନୂତନ ବାତାବରଣ ଓ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗର ଏକ ନୂତନ ଭାବଧାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପାରିଥିବା ବିଷୟ ମୁଁ ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛି । ଶିଳ୍ପ ବିକାଶର ଯେଉଁ ଉତ୍ସାହ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି, ତାହା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରୋତ୍ସାହନମୂଳକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମ ଦ୍ୱାରାହିଁ ବଜାୟ ରହିବ । ୧୯୮୦-୮୧ ମସିହା ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟରେ ସମବାୟ ପରିସରଭୁକ୍ତ କେବଳ ଦୁଇଟି ସୂତାକଳ ଥିଲା । ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନାକାଳ ମଧ୍ୟରେ ୩ଟି ସୂତାକଳ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି ଓ ଆଉ ଅଧିକ ୩ଟି ସୂତାକଳର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି ।

୨୦ । କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯେପରି ରପ୍ତାନୀ ଉନ୍ନୟନ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଜରିଆରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇ ପାରିବ, ସେଥିପାଇଁ ସରକାର ଆବଶ୍ୟକ ସୁବିଧାସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦେବା କାର୍ଯ୍ୟ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିବେ । ନାଲ୍‌କୋ ପରିକଳ୍ପନାର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ବିଭିନ୍ନ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ଯେପରି ଯଥାଯଥ ଭାବେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇ ପାରିବ, ସେଥି ନିମନ୍ତେ ରପ୍ତାନୀ ଉନ୍ନୟନ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଅଧୀନରେ ତାଳଚେରଠାରେ ଥିବା ପରୀକ୍ଷାଗାରକୁ ଆବଶ୍ୟକ କର୍ମଚାରୀ ଓ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଦେଇ ତାହାକୁ ଉନ୍ନୀତ କରାଯିବ ।

୨୧ । ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳରେ ୬୫,୦୦୦ ହସ୍ତତନ୍ତକୁ ସମବାୟ ପରିସରଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ଏହା ଛଡ଼ା ୫୩,୦୦୦ ହସ୍ତତନ୍ତକୁ ଆଧୁନିକରଣ କରାଯାଇ ପାରିଥିଲା । ଗାଁଗହଳରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଦରିଦ୍ର ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କର ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ହେଉଛି ଆମ ଘୋଷିତ ନୀତି । ସେହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳତା ପାଇଁ ଆମର ଉଦ୍ୟମ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅବ୍ୟାହତ ରହିବ ।

୨୨ । କେଉଁ କେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ କୋଇଲା, ଗ୍ରାଫାଇଟ୍, ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ, ଆଜବେଷ୍ଟସ୍, ସୁନା ଓ ଲୁହା ପଥର ଖଣିମାନ ରହିଛି ତାହା ଠାବ କରିବା ଲାଗି ସପ୍ତମ ଯୋଜନାକାଳ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ଭୂତାତ୍ତ୍ୱିକ ସର୍ଭେ ବିଭାଗ ସହାୟତାରେ ଏକ ସମନ୍ୱିତ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ ନିରୀକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ । ନିମ୍ନମାନର ଲୁହାପଥର ଓ ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ମୌଳିକ ଗୁଣର ସମୀକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଗବେଷଣାଗାର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଦ୍ୱାରା ନଷ୍ଟ ପ୍ରାପ୍ତ ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେତେ ପରିମାଣର ଆବଶ୍ୟକ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ମିଳିପାରିବ ସେସବୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କେଉଁ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକରେ ବନ୍ଧ, ପରିକଳ୍ପନା ଓ ବୈଷୟିକ ସଂସ୍ଥା-ମାନ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ତାହାର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଭୂତାତ୍ତ୍ୱିକ-ବୈଷୟିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମେତ ସମସ୍ୟା ବହୁଳ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକରେ ଭୂତଳ ଜଳ ସଂପଦର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ହେଉଛି ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ । ତାହା ଅଗ୍ରାଧିକାର ଭିତ୍ତିରେ ଆଗେଇ ନେବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ ।

୨୩ । ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ଚିକିତ୍ସା ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଓ ଡ଼ାକ୍ତରୀ ସେବା ଯୋଗାଇ ଦେବା ହେଉଛି ଆମ ସରକାରଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଆଉ ଅଧିକ ୭ଟି ନୂଆ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ୯ଟି ସହାୟକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖାଯାଇଛି । ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ହାତକୁ ନିଆ-ଯାଇଥିବା ରାଜଧାନୀର ମୁଖ୍ୟ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ସଂପ୍ରସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସପ୍ତମ ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ କରାଯିବ । ସପ୍ତମ ଯୋଜନା କାଳରେ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ହାସପାତାଳଗୁଡ଼ିକରେ କରୋନାରୀ ଇୟୁନିଟ୍‌ମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ ଓ ଦୁର୍ଘଟଣା-ଗ୍ରସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା ଲାଗି ମୁଖ୍ୟ ହାସପାତାଳମାନଙ୍କରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଚିକିତ୍ସା ଇୟୁନିଟ୍‌ମାନ ଖୋଲାଯିବ । କଟକସ୍ଥିତ ଶିଶୁ ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ନିମନ୍ତେ ୫୦ଟି ଅଧିକା ଶଯ୍ୟା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କର୍କଟ ରୋଗର ଚିକିତ୍ସା ନିମନ୍ତେ ବୁର୍ଲା ଓ ବ୍ରହ୍ମପୁରସ୍ଥିତ ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜ ହାସପାତାଳମାନଙ୍କରେ ରେଡ଼ିଓ-ଥେରାପି ଇୟୁନିଟ୍ ଲାଗି ଆଉ ଅଧିକ ୫୦ଟି ଶଯ୍ୟା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବା ପାଇଁ ଅର୍ଥର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

୨୪ । ଜନ ସଂଖ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଦିଗରେ ଫଳପ୍ରଦ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଛି । ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଯେପରି ଅଧିକ ଫଳପ୍ରଦ କରାଯାଇ ପାରିବ ସେଥିନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ । ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କ ସହାୟତାରେ ୫ଟି ଜିଲାରେ ଭିତ୍ତିଭୂମିକ ଉନ୍ନୟନ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ, ପ୍ରସୂତି ତଥା ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ନିମନ୍ତେ ଅଞ୍ଚଳ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଉଛି । ଉକ୍ତ ପରିକଳ୍ପନାକୁ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିବା ଲାଗି ୧୯୮୫-୮୬ ମସିହା ସକାଶେ ୫୦୮.୩୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୮୪-୮୫ରେ ୧,୩୩,୦୦୦ ବନ୍ଧ୍ୟାକରଣ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ଚଳିତବର୍ଷ ୨,୧୦,୦୦୦ ବନ୍ଧ୍ୟାକରଣ କରାଯିବାଲାଗି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ୧୯୮୪-୮୫ରେ ୬୮,୦୦୦ ଜଣ ମହିଳା ଲୁପ୍ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ସ୍ଥଳେ ୧୯୮୫-୮୬ ମସିହାରେ ୧,୦୦,୦୦୦ ମହିଳାଙ୍କୁ ଲୁପ୍ ଦିଆଯିବା ଲାଗି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।

୨୫ । ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଆଧୁନିକ ଡାକ୍ତରୀ ଚିକିତ୍ସା ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦେବା ବ୍ୟତୀତ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଭାରତୀୟ ହୋମିଓପ୍ୟାଥି ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତିକୁ ଯଥାଯଥଭାବେ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇ ରାଜ୍ୟରେ ଉକ୍ତ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତିର ଉନ୍ନତି ବିଧାନ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦକ୍ଷେପମାନ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଚଳିତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ନୂଆକରି ୭ଟି ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଚିକିତ୍ସାଳୟ, ୬ଟି ହୋମିଓପ୍ୟାଥି ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଓ ୨ଟି ଇୟୁନାନି ଚିକିତ୍ସାଳୟ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖାଯାଇଛି । ଏହାବ୍ୟତୀତ ଆଉ ୨ଟି ଔଷଧୀୟ ଉଦ୍ୟାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବଲାଙ୍ଗୀରସ୍ଥିତ ସରକାରୀ ଆୟୁର୍ବେଦ ଫାର୍ମାସୀକୁ ଆଧୁନିକୀକରଣ କରିବା ଲାଗି ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀରେ ଆୟୁର୍ବେଦ ଚିକିତ୍ସା ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଗବେଷଣା ଓ ଉନ୍ନୟନ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଉଛି ।

୨୬ । ଶିକ୍ଷାକୁ ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ ଓ ନିଯୁକ୍ତି ସହ ସଂଯୁକ୍ତ କରିବା ଲାଗି ଆମ ପ୍ରିୟ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଯେଉଁ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରି ଅଛନ୍ତି ତାହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଜନ ସମ୍ବଳର ଯେପରି ବିକାଶ ଘଟି ପାରିବ ସେଥିନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏଭଳି ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି ଉପରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାକୁ ସାର୍ବଜନୀନ କରାଯିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ଛାତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ଲାଗି ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖାଯାଇଛି । ଏଥି ନିମନ୍ତେ ଯୋଜନା ତଥା ଅଣ-ଯୋଜନା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖାଯାଇଛି । ଅଷ୍ଟମ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରୀପ୍ରାପ୍ତ ଯେଉଁ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ କଚ୍ଚାଘରଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପକ୍କା ଗୃହ ଯୋଗାଇ

ଦିଆଯିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଛି । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କୋଠାବାଡ଼ିଗୁଡ଼ିକର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ବଜେଟ୍ ଅଟକଳରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ସମାଜ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଗଲେ ସମାଜ ବିଜ୍ଞାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗବେଷଣାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ବିଶେଷ ଭାବେ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ ହୋଇ ପାରିବ ଓ ଏଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରସ୍ତାବିତ ବଜେଟ୍ ଅଟକଳରେ ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛନ୍ତି । ମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିକ୍ଷକମାନେ ନିଜର ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧିକରି ନୂତନ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ସହ ଯେପରି ନିଜକୁ ଖାପ ଖୁଆଇ ପାରିବେ ସେଥି ନିମନ୍ତେ ସେମାନେ ଚାକିରୀରେ ଥାଇ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଗଣିତ ଶିକ୍ଷାଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଲିମ ପାଇବା ଲାଗି ଏକ ଯୋଜନା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବ । ମୁଁ ଆନନ୍ଦର ସହ ଏହି ମହନୀୟ ସଭାଗୃହକୁ ଜଣାଇବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ, ମହିଳା ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆମ ଯୋଜନା ଆଭିମୁଖ୍ୟର ଏକ ବିଶେଷ ଅଂଶ ବିଶେଷ । ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଗଣାରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରାଯିବା ଲାଗି ସରକାର ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି; ଅର୍ଥାତ୍ ଜଣେ ଛାତ୍ରୀ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଗଣାରେ ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷା ପାଇ ପାରିବ । ସପ୍ତମ ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ମାଧ୍ୟମିକ ସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ମାଗଣାରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଲାଗି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି । ସରକାରୀ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଯେଉଁ ହାରରେ ପେନ୍‌ସନ୍ ଓ ଗ୍ରାଚ୍ୟୁଟି ପାଉଥିବେ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ତା ୧-୪-୧୯୮୫ ଠାରୁ ସେହି ହାରରେ ପେନ୍‌ସନ୍ ଓ ଗ୍ରାଚ୍ୟୁଟି ଦେବାଲାଗି ସରକାର ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି ।

୨୭ । ସଂପ୍ରସାରିତ ଶିଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରି ଯେପରି ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ହାସଲ କରାଯାଇ ପାରିବ, ସେଥି ନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ ଜନଶକ୍ତିକୁ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ଭାବେ ସମୃଦ୍ଧ କରି ଗଢ଼ି ତୋଳିବା ଲାଗି ସରକାର ଯତ୍ନରସହ ପଦକ୍ଷେପମାନ ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି ।

୨୮ । ବ୍ରହ୍ମପୁର ଇଂଜିନିୟରିଂ ସ୍କୁଲରେ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ଡିପ୍ଲୋମା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟକ ଶିକ୍ଷକ ଯୋଗାଇ ଦେବା ସକାଶେ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରଯାଇଛି । ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥ ମହିଳା ପଲିଟେକ୍‌ନିକ୍‌ରେ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ୍‌ସ ବିଷୟରେ ଏକ ଡିପ୍ଲୋମା ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଉଛି ।

୨୯ । ଆଗାମୀ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ୍‌ସ ବିଷୟରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକଶକ୍ତିର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥିବାରୁ ଏ ବିଷୟରେ ଡିଗ୍ରୀ ଓ ଡିପ୍ଲୋମା ପାଇଁ ତଥା ଆଇ. ଟି. ଆଇ. ସ୍ତରରେ ତାଲିମ ନିମିତ୍ତ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ସଂପ୍ରସାରଣର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି ।